

Från: [Lisa Seger](#) för [FI OFA SFÖ](#)
Till: [FI OFA SFÖ](#)
Ärende: Remiss av Statens servicecenter och Migrationsverkets hemställan om ändring i förordning (2019:214) om viss gemensam offentlig service - Svar senast 24/3 2025
Datum: den 23 december 2024 10:08:34
Bilagor: [image001.png](#)
[Remiss av hemställan.pdf](#)

Du får inte ofta e-post från fi.ofa.sfo@regeringskansliet.se. [Läs om varför det här är viktigt](#)

[Remiss av Statens servicecenters och Migrationsverkets hemställan om ändring i förordningen \(2019:214\) om viss gemensam offentlig service](#)

Remissinstanser

1. Arbetsförmedlingen
2. Arbetsgivarverket
3. Ekonomistyrningsverket
4. Försäkringskassan
5. Inspektionen för socialförsäkringen (ISF)
6. Integritetsskyddsmyndigheten
7. Kammarkollegiet
8. Kronofogdemyndigheten
9. Offentliganställdas förhandlingsråd
10. Pensionsmyndigheten
11. Regelrådet
12. Riksdagens ombudsmän (JO)
13. Riksrevisionen
14. Saco-S
15. Seko, Service och kommunikationsfacket
16. Skatteverket
17. Statskontoret
18. Säkerhetspolisen
19. Sveriges Kommuner och Regioner
20. Tillväxtverket

Remissvaren ska ha kommit in till Finansdepartementet **senast den 24 mars 2025**. Svaren bör lämnas per e-post till fi.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till fi.ofa.sfo@regeringskansliet.se. Ange diarienummer Fi2024/00870 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Svaret bör lämnas i två versioner: den ena i ett bearbetningsbart format (t.ex. Word), den andra i ett format (t.ex. pdf) som följer tillgänglighetskraven enligt lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service. Remissinstansens namn ska anges i namnet på respektive dokument.

Remissvaren kommer att publiceras på regeringens webbplats.

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen i Statens servicecenters och Migrationsverkets hemställan.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Hemställan kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria [Svara på remiss \(SB PM 2021:1\)](#). Den kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Johan Ndure
Departementsråd

Med vänlig hälsning,

Lisa Seger
Kanslisekreterare

Enheten för statlig förvaltning
Enheten för statlig arbetsgivarpolitik

Finansdepartementet
Regeringskansliet
103 33 Stockholm
08-405 31 30
073-097 52 80
lisa.seger@regeringskansliet.se
www.regeringen.se

Regeringskansliet

Finansdepartementet

Remittering av Statens servicecenters och Migrationsverkets
hemställan om ändring i förordningen (2019:214) om viss
gemensam offentlig service

Remissinstanser

1. Arbetsförmedlingen
2. Arbetsgivarverket
3. Ekonomistyrningsverket
4. Försäkringskassan
5. Inspektionen för socialförsäkringen (ISF)
6. Integritetsskyddsmyndigheten
7. Kammarkollegiet
8. Kronofogdemyndigheten
9. Offentliganställdas förhandlingsråd
10. Pensionsmyndigheten
11. Regelrådet
12. Riksdagens ombudsmän (JO)
13. Riksrevisionen
14. Saco-S
15. Seko, Service och kommunikationsfacket
16. Skatteverket
17. Statskontoret
18. Säkerhetspolisen

19. Sveriges Kommuner och Regioner

20. Tillväxtverket

Remissvaren ska ha kommit in till Finansdepartementet **senast den 24 mars 2025**. Svaren bör lämnas per e-post till fi.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till fi.ofa.sfo@regeringskansliet.se. Ange diarienummer Fi2024/00870 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-post-meddelandet.

Svaret bör lämnas i två versioner: den ena i ett bearbetningsbart format (t.ex. Word), den andra i ett format (t.ex. pdf) som följer tillgänglighetskraven enligt lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service. Remissinstansens namn ska anges i namnet på respektive dokument.

Remissvaren kommer att publiceras på regeringens webbplats.

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen i Statens servicecenters och Migrationsverkets hemställan.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Hemställan kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria [Svara på remiss \(SB PM 2021:1\)](#). Den kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Johan Ndure
Departementsråd

Datum 2024-10-15

Statens servicecenters
dnr 2024-00470-1.4Migrationsverkets
dnr 1.1.2-2024-3305

Finansdepartementet

Justitiedepartementet

Komplettering till hemställan om ändring i serviceförordningen

Den 3 april 2024 lämnade Statens servicecenter och Migrationsverket in en gemensam hemställan om att regeringen ska ändra förordningen (2019:214) om viss gemensam offentlig service (serviceförordningen) och förordningen (2019:502) med instruktion för Migrationsverket (Migrationsverkets instruktion).

Den 6 maj 2024 trädde förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar (konsekvensförordningen) i kraft. Efter dialog med Finansdepartementet har Statens servicecenter och Migrationsverket utrett och dokumenterat konsekvenserna av de förslag som lämnas i hemställan i enlighet med den nya konsekvensförordningen. Bedömningen av behovet av författningsändringar står fast. Den föreslagna utformningen av 2 § andra stycket serviceförordningen har dock justerats på så sätt att det förtydligats att serviceavtalet ska få omfatta enklare förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning när regeringen har bestämt att en myndighet ska ingå serviceavtal med Statens servicecenter.

Vidare har hemställan kompletterats med ett förslag om att 3 § andra stycket 4 i serviceförordningen ska upphävas eftersom förordningen (2021:708) om digitala covidbevis upphörde att gälla den 1 juli 2023.

I syfte att undvika återupprepningar samt skapa en ändamålsenlig och begriplig slutprodukt har den tidigare hemställda arbetats samman med konsekvensutredningen i den skrivelse som härmed överlämnas till regeringen.

Som ovan

Åsa Lindh
generaldirektör
Statens servicecenter

Maria Mindhammar
generaldirektör
Migrationsverket

/ Lina Nilsson Levin
Theresa Karlbjörn

Sammanfattning

Det finns oklarheter när det gäller statliga myndigheters möjligheter att lämna över förvaltningsuppgifter till Statens servicecenter. För att undanröja dessa oklarheter hemställer Statens servicecenter och Migrationsverket att serviceförordningen bör ändras.

För att förtydliga de rättsliga förutsättningarna för samverkan samt möjliggöra en ändamålsenlig utveckling av de statliga servicekontoren och deras tjänsteutbud föreslås att ett generellt mandat att utföra enklare förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning ska införas i serviceförordningen. I syfte att ge regeringen en god kontroll över utvecklingen av servicekontorsverksamheten samt skapa större tydlighet och förutsägbarhet när det gäller vilka förvaltningsuppgifter som kan lämnas över från samverkansmyndigheterna till Statens servicecenter föreslås att bestämmelsen enbart ska gälla för de myndigheter som regeringen har bestämt ska ingå serviceavtal med Statens servicecenter.

För att kunna utveckla samverkan mellan Migrationsverket och Statens servicecenter samt säkerställa att Statens servicecenter kan utföra sådana enklare förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning för Migrationsverkets räkning föreslås att en reglering innebärande att Migrationsverket ska ingå serviceavtal med Statens servicecenter ska införas i Migrationsverkets instruktion.

Vidare föreslås att 3 § andra stycket 4 i serviceförordningen upphävs eftersom förordningen om digitala covidbevis upphörde att gälla den 1 juli 2023.

Innehåll

1 FÖRFATTNINGSFÖRSLAG	6
1.1 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2019:214) om viss gemensam offentlig service	6
1.2 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2019:502) med instruktion för Migrationsverket	8
2 BAKGRUND	9
2.1 Rätt att sluta serviceavtal	9
2.2 Lokal statlig service	9
2.3 Begreppet myndighetsutövning	10
2.4 Myndighetsutövning vid servicekontoren	12
2.5 Förvaltningsuppgifter på servicekontoren	14
2.5.1 Projekt att utöka servicen för Migrationsverket	16
2.6 Begreppet myndighetsutövning i servicelagens mening	16
3 ÖVERVÄGANDEN OCH FÖRSLAG	18
3.1 Förtydliga de rättsliga förutsättningarna för samverkan	18
3.1.1 Vad är problemet och vilken förändring eftersträvas?	18
3.1.2 Vilka konsekvenser uppstår om ingen åtgärd vidtas?	19
3.2 Serviceavtalen får omfatta förvaltningsuppgifter av enklare slag som innefattar myndighetsutövning	21
3.2.1 Förvaltningsuppgifter av enklare slag som innefattar myndighetsutövning	21
3.2.2 Bestämmelsen ska enbart gälla för de myndigheter som regeringen har bestämt ska ingå serviceavtal med Statens servicecenter.	23
3.2.3 Alternativ lösning - begränsa rätten att fatta beslut ytterligare	24
3.2.4 Alternativ lösning – för in ytterligare ärendeslag i punktlistan	27
3.3 Bestämmelsen om att uppdragstagare får utfärda vaccinationsbevis ska upphävas	29

3.4 Det ska anges i Migrationsverkets instruktion att myndigheten ska ingå serviceavtal	29
4 KOSTNADSMÄSSIGA OCH ANDRA KONSEKVENSER	32
4.1 Förslaget om att serviceavtalen får omfatta även andra förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning	32
4.1.1 Kostnadsmässiga konsekvenser	32
4.1.2 Andra konsekvenser	33
4.1.3 Åtgärder för att minska kostnader och negativa konsekvenser	34
4.1.4 Andra som berörs av förslaget	34
4.2 Förslaget om att det ska anges i Migrationsverkets instruktion att myndigheten ska ingå serviceavtal	36
4.2.1 Kostnadsmässiga konsekvenser	36
4.2.2 Andra konsekvenser	37
4.2.3 Åtgärder för att minska kostnader och negativa konsekvenser	38
4.2.4 Andra som berörs av förslaget	38
5 IKRAFTTRÄDANDE	39
6 UTVÄRDERING	39

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2019:214) om viss gemensam offentlig service

Härigenom föreskrivs att 2–3 §§ förordningen (2019:214) om viss gemensam offentlig service ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Ett serviceavtal får inte omfatta andra statliga förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning än vad som anges i 3 §.

När regeringen har bestämt att en myndighet ska ingå serviceavtal med Statens servicecenter får dock serviceavtalet omfatta enklare förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning.

3 §¹

En arbets- eller uppdragstagare som omfattas av ett särskilt avtal enligt 5 § lagen (2019:212) om viss gemensam offentlig service får, i den utsträckning som det följer av ett serviceavtal, i en statlig myndighets namn

1. i enklare fall besluta i ärenden om utfärdande av identitetskort enligt lagen (2015:899) om identitetskort för folkbokförda i Sverige,

2. lämna ut pass enligt 21 § passförordningen (1979:664),

3. i enklare fall ta emot anmälningar om hittegods, ta hand om hittegods och lämna ut bevis om mottagandet enligt 1 och 2 §§ förordningen

1. i enklare fall besluta i ärenden om utfärdande av identitetskort enligt lagen (2015:899) om identitetskort för folkbokförda i Sverige,

2. lämna ut pass enligt 21 § passförordningen (1979:664),

och
3. i enklare fall ta emot anmälningar om hittegods, ta hand om hittegods och lämna ut bevis om mottagandet enligt 1

---

¹ Senaste lydelse 2022:35.

Nuvarande lydelse

(2014:1107) om
Polismyndighetens hantering av
hittegods, och

~~4. genomföra de åtgärder som
krävs i fråga om underlag för
utfärdande av ett sådant
vaccinationsbevis som avses i 8 a
§ förordningen (2021:708) om
digitala covidbevis.~~

Föreslagen lydelse

och 2 §§ förordningen
(2014:1107) om
Polismyndighetens hantering av
hittegods.

1.2 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2019:502) med instruktion för Migrationsverket

Regeringen föreskriver att det i förordningen (2019:502) med instruktion för Migrationsverket ska införas en ny paragraf, 13 a §, och närmast före 13 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Samverkan

13 a §

Myndigheten ska ingå serviceavtal med Statens servicecenter om att Statens servicecenter ska utföra uppgifter enligt lagen (2019:212) om viss gemensam offentlig service för myndighetens räkning.

2 Bakgrund

2.1 Rätt att sluta serviceavtal

Det följer av 1 § första stycket lagen (2019:212) om viss gemensam offentlig service (servicelagen) att statliga myndigheter får ingå serviceavtal om att för varandras räkning lämna upplysningar, vägledning, råd och annan sådan hjälp till enskilda och i övrigt handlägga förvaltningsärenden.

I serviceavtalet ska det anges vilka förvaltningsuppgifter som omfattas och om dessa innefattar myndighetsutövning ska det redovisas särskilt (2 § första och andra stycket servicelagen). När serviceavtalet omfattar förvaltningsuppgifter som helt eller delvis innefattar myndighetsutövning eller som kräver tillgång till personuppgifter ska den statliga myndighet som ansvarar för förvaltningsuppgifterna ingå ett särskilt uppdragsavtal med de personer på den andra statliga myndigheten som ska utföra dessa uppgifter (5 § servicelagen).²

Ett serviceavtal får enligt 2 § serviceförordningen inte omfatta andra förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning än vad som anges i 3 § samma förordning. I bestämmelsen anges att i den utsträckning det följer av serviceavtalet får en uppdragstagare i en statlig myndighets namn, i enklare fall, besluta i ärenden om utfärdande av identitetskort för folkbokförda i Sverige (punkt 1), lämna ut pass för svenska medborgare (punkt 2), ta emot anmälningar och ta hand om hittegods samt lämna ut bevis om mottagandet (punkt 3) samt genomföra de åtgärder som krävs i fråga om underlag för utfärdande av ett digitalt covidbevis (punkt 4).

2.2 Lokal statlig service

Statens servicecenter ska enligt sin instruktion ingå serviceavtal med de myndigheter som regeringen bestämmer om att för dessa myndigheters räkning utföra uppgifter enligt servicelagen. Vidare framgår av instruktionen att verksamheten ska bedrivas vid

---

² Se också prop. 2018/19:47, Samlad struktur för tillhandahållande av lokal statlig service, s. 43.

servicekontor och att Statens servicecenter även får ingå serviceavtal med andra myndigheter.³

Sedan 2019 är den lokala statliga servicen avseende Skatteverket, Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten samlad i en sammanhållen organisation som Statens servicecenter ansvarar för. Sedan samma år tillhandahåller Statens servicecenter även viss lokal statlig service åt Arbetsförmedlingen. Kravet på dessa samverkansmyndigheter att ingå serviceavtal med Statens servicecenter framgår av respektive samverkansmyndighets instruktion.⁴ Sedan 2021 tillhandahåller Statens servicecenter därutöver lokal statlig service åt Migrationsverket.⁵

Av förarbetena framgår att syftet med en samlad serviceorganisation vid Statens servicecenter är att säkerställa och stärka tillgången till lokal statlig service i hela landet, med bibehållen eller högre kvalitet på ett kostnadseffektivt sätt.⁶

2.3 Begreppet myndighetsutövning

Begreppet myndighetsutövning definierades i 1971 års förvaltningslag som ”utövning av befogenhet att för enskild bestämma om förmån, rättighet, skyldighet, disciplinär bestraffning eller annat jämförbart förhållande”.⁷ Av förarbetena till lagen framgår vidare att det ska röra sig om ärenden som ensidigt avgörs av en myndighet och vara fråga om bindande beslut som är uttryck för samhällets maktbefogenheter i förhållande till medborgarna.⁸ Definitionen har i betydande grad

---

³ 1 a § förordningen (2012:208) med instruktion för Statens servicecenter.

⁴ Se 15 a § förordningen (2017:154) med instruktion för Skatteverket, 5 a § förordningen (2009:1174) med instruktion för Försäkringskassan, 6 a § förordningen (2009:1173) med instruktion för Pensionsmyndigheten och 20 § förordningen (2022:811) med instruktion för Arbetsförmedlingen.

⁵ Serviceavtal mellan Migrationsverket och Statens servicecenter, Statens servicecenters dnr 2021-00679-4.1.1, Migrationsverkets dnr 3.2.6-2021-11455.

⁶ Kommittédirektiv 2017:95, En organisation för lokal statlig service och prop. 2018/19:47, Samlad struktur för tillhandahållande av lokal statlig service, s. 11.

⁷ 3 § första stycket förvaltningslagen (1971:290).

⁸ Prop. 1971:30, Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om allmänna förvaltningsdomstolar, m. m.; given Stockholms slott den 12 mars 1971, s. 331 ff.

kommit att bli styrande för begreppets innebörd även i annan lagstiftning.⁹

Riksdagens ombudsmän (JO) har i olika beslut uttalat att ett ärende som innefattar myndighetsutövning består av flera olika moment, där dessa t.ex. kan vara att ta emot anmälan eller ansökan, överlämna eventuella handlingar till den som ska handlägga ärendet m.m. Enligt JO tar stadgandet i (nuvarande) 12 kap. 4 regeringsformen om överlämnande av förvaltningsuppgifter sikte på hela handläggningen av ett ärende, där beredningen av och beslutet i ett ärende i princip måste anses utgöra oskiljaktiga delar av en och samma förvaltningsuppgift.¹⁰ Något uttalande i frågan om huruvida handläggningen av ett ärende som i sig innefattar myndighetsutövning utgör myndighetsutövning i alla sina led har dock inte gjorts vare sig i förarbeten eller i doktrin.¹¹

I den nu gällande förvaltningslagen (2017:900) har begreppet myndighetsutövning mönstrats ut. Istället har tillämpligheten för flera av lagens bestämmelser utvidgats och gäller som huvudregel i alla ärenden, inte bara i ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild. Särskilda förfaranderegler uppställs dock vid myndighetens beslut. I förarbetena konstateras att utmönstringen av begreppet myndighetsutövning från förvaltningslagen kan komma att underlätta ärendehandläggningen på grund av att uttrycket har en delvis oklar och svårbegriplig innebörd.¹² Avsikten var dock inte att utmönstringen skulle påverka tillämpningen av annan befintlig eller tillkommande lagstiftning på andra områden där uttrycket myndighetsutövning används.¹³

---

⁹ Se t.ex. regeringsformen, brottsbalken och skadeståndslagen (1972:207).

¹⁰ Se t.ex. JO 2010/11 s. 288, JO 2001/02 s. 250 och JO 2000/01 s. 269.

¹¹ Jfr SOU 2021:57, Om folkbokföring, samordningsnummer och identitetsnummer, s. 462 f.

¹² Prop. 2016/17:180, En modern och rättssäker förvaltning – ny förvaltningslag, s. 49 f.

¹³ Se prop. 2016/17:180, En modern och rättssäker förvaltning – ny förvaltningslag, s. 50.

2.4 Myndighetsutövning vid servicekontoren

I Servicekontorsutredningens delbetänkande Servicekontor i ny regim uttalas att den enda myndighetsutövning som sker vid servicekontoren är hantering av ansökan om id-kort för folkbokförda.¹⁴ Vidare redovisas i betänkandet ett antal frågor av allmän respektive fördjupad karaktär som vid tidpunkten hanterades av servicehandläggarna, men som enligt Servicekontorsutredningen därmed inte var att betrakta som myndighetsutövning. Bland de exempel på allmän service som utredningen presenterade fanns att ta emot handlingar och att säkerställa att en ansökan är komplett. Service av fördjupad karaktär angavs kunna vara att registrera sjukdomsanmälan eller utfärda olika typer av intyg och bevis. Utredningen konstaterade att det av gällande rutiner framgick att om besökaren har ett komplicerat ärende eller en fråga av svårare karaktär ska servicehandläggaren hänvisa besökaren till en specialist, kundvägledare eller handläggare på berörd myndighet. Utredningen uppgav att dess intryck var att det för servicehandläggarna var tydligt vilka frågor de kan och får besvara respektive när de ska hänvisa besökaren vidare till en specialist, kundvägledare eller handläggare på berörd myndighet.¹⁵

Regeringen konstaterade i samband med servicekontorens övergång till Statens servicecenter att det inte finns någon lagreglerad definition av myndighetsutövning. Vidare hänvisade man till förarbetena till förvaltningslagen där det angavs följande. Myndighetsutövning är fråga om beslut och andra åtgärder som en myndighet vidtar gentemot en enskild. Myndigheten gör det med stöd av en befogenhet som den har getts genom ett konkret beslut av regeringen eller riksdagen eller genom en offentligrättslig författning. Beslutet eller åtgärden är ytterst ett uttryck för samhällets makt över medborgarna.¹⁶ När det gäller vilken typ av service som i fortsättningen skulle tillhandahållas vid de statliga servicekontoren uttalade regeringen att den borde vara densamma som gäller i dag, dvs. service av både allmän och fördjupad

---

¹⁴ SOU 2017:109, Servicekontor i ny regim, s. 53.

¹⁵ SOU 2017:109, Servicekontor i ny regim, s. 53 f.

¹⁶ Prop. 2018/19:47, Samlad struktur för tillhandahållande av lokal statlig service, s. 10.

karaktär.¹⁷ Man menade att sådan hjälp möjliggör för den enskilde att ta till vara sina intressen och att den ges i den utsträckning som är lämpligt med hänsyn till frågans art, den enskildes behov av hjälp och myndigheternas verksamhet. Dagens modell, där servicehandläggarna ger service av både allmän och fördjupad karaktär, är smidig, enkel och väl fungerande.¹⁸ Vidare betonade man att det är angeläget att fler myndigheter i framtiden inkluderas i den lokala statliga serviceorganisationen.¹⁹

I sitt remissvar över Servicekontorsutredningens slutbetänkande uppmärksammade Statens servicecenter att förslaget om att erbjuda både allmän och fördjupad service kunde väcka vissa frågor kring gränsdragningen mellan service och ärendehandläggning. Myndigheten framhöll att åtgärder som syftar till att ge service för den enskilde i dennes myndighetskontakter kan vara del av handläggningen i ett ärende. De kan alltså utgöra ett led vid myndighetsutövning utan att vara myndighetsutövning i sig. För att undvika svåra gränsdragningsituationer eller att färre situationer än avsett kan hanteras på servicekontoren förordade därför Statens servicecenter att det skulle införas en generell bestämmelse i serviceförordningen. Innebörden var att andra ärendetyper än de uppräknade skulle få förekomma under förutsättning att de var av enklare beskaffenhet. Utöver det framhölls att det också kunde vara lämpligt med ett tillägg om att sådana uppgifter inte får avse myndighetens slutliga beslut i ett ärende. Ett sådant tillägg skulle minska risken för en alltför vidsträckt reglering.²⁰

Regeringen uttalade med anledning av Statens servicecenters önskemål att den service som för närvarande tillhandahålls på

---

¹⁷ Prop. 2018/19:47, Samlad struktur för tillhandahållande av lokal statlig service, s. 13 och 16.

¹⁸ Prop. 2018/19:47, Samlad struktur för tillhandahållande av lokal statlig service, s. 11.

¹⁹ Prop. 2018/19:47, Samlad struktur för tillhandahållande av lokal statlig service, s. 13.

²⁰ Se Statens servicecenters yttrande Betänkandet SOU 2018:43 Statliga servicekontor – Mer service på fler platser (dnr Fi 2018/02198/SFÖ), dnr 2018-00452-1.10, s. 4 f., med där gjord hänvisning till SOU 2018:43 s. 56 ff.

servicekontoren fyller en viktig och i många fall tillräcklig funktion. Vidare hänvisade regeringen till att Lagrådet har varit kritiskt till att utvidga området för beslutsfattande i samtjänsten och uttalat att det kan ifrågasättas om de som har sin huvudsakliga anställning hos en myndighet ska ges rätt att meddela beslut som kräver specialkunskaper och förvärvad erfarenhet på en annan myndighets område. Regeringen ansåg mot denna bakgrund att ärendehantering vid servicekontoren även i fortsättningen bör vara begränsad.²¹

2.5 Förvaltningsuppgifter på servicekontoren

Statens servicecenter tillhandahåller sedan den 1 juni 2019 lokal statlig service vid statliga servicekontor. Servicen är av både allmän och fördjupad karaktär och av samma typ som innan övertagandet av servicekontoren.²²

I dagsläget utför Staten servicecenters servicehandläggare allmän, personorienterad service avseende alla fem samverkansmyndigheter. Den allmänna servicen består bl.a. av följande tjänster.²³

- Informera om service och var informationen finns att hitta.
- Ta emot och förmedla kundsynpunkter.
- Hjälpa till med utskrifter av blanketter och övrig information. Stödja vid beställningar av broschyrer, inbetalningskort etc.
- Hantering av inkomna handlingar enligt gällande rutin.
- Stödja vid bl.a. ansökningar. Vara behjälplig med att kontrollera att uppgifter är korrekt ifyllda och att de bilagor som krävs finns med. Tillhandahålla utskrifter av detta.
- Stödja och instruera kunder att använda e-tjänster. Hjälpa till vid kundarbetsplatser för de kunder som har bank-id.
- Vid behov förmedla specifika frågor från kunder till samverkansmyndighet.

---

²¹ Se prop. 2018/19:47, Samlad struktur för tillhandahållande av lokal statlig service, s. 17 och där gjord hänvisning till prop. 2008/09:123 bilaga 5.

²² Innehållet i den lokala statliga servicen är således i enlighet med vad regeringen uttalat, jfr. avsnitt 2.4.

²³ Statens servicecenter, Tjänstestruktur för servicekontor, dnr 2021-01443-4.1.2, s. 3.

Den fördjupade, ärendespecifika servicen på Statens servicecenters servicekontor består av bl.a. följande tjänster.²⁴

- Återge eller förklara ärendespecifik information som finns i verksamhetssystem, e-tjänster eller information som kund fått på annat sätt från samverkansmyndighet. Om möjligt ge kunden information om nästa steg i handlägningsprocessen samt upplysa om handläggningstider.
- Stödja och tillföra information i ett befintligt ärende, bl.a. vid krav på kompletteringar.
- Ta emot handlingar och kontrollera att de är korrekt ifyllda samt tillställa aktuell myndighet enligt gällande rutin.
- Utfärda intyg samt vara behjälplig med exempelvis personbevis och preliminärberäkningar.
- Granska och intyga att kopia överensstämmer med originalhandling (som t.ex. vigselintyg, dödsfallsintyg och födelsebevis) och vidareförmedla kopia till samverkansmyndigheten.

Staten servicecenters servicehandläggare utför ärendespecifik service avseende Skatteverket, Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten i dagsläget. Dessutom beslutar servicehandläggarna i enklare fall i ärenden om utfärdande av identitetskort enligt lagen (2015:899) om identitetskort för folkbokförda i Sverige i enlighet med 3 § 1 serviceförordningen.

Vidare bör framhållas att en grundläggande förutsättning för många av servicekontorens tjänster är att den enskildes identitet är klarlagd. Det innebär att servicehandläggarna utför ett mycket stort antal identitetskontroller i samband med ärendespecifik service och myndighetsutövning. Den 3 juni 2024 infördes biometrisk jämförelse vid identitetskontroll i form av digital ansiktsjämförelse på 58 servicekontor. Vidare infördes maskinell granskning av identitetshandlingarna. Kontrollerna sker före tilldelning av

---

²⁴ Statens servicecenter, Tjänstestruktur för servicekontor, dnr 2021-01443-4.1.2, s. 3 f.

samordningsnummer och folkbokföring efter flytt till Sverige. Syftet är säkrare identiteter och därmed en korrekt folkbokföring.²⁵

Servicehandläggarna hanterar också vissa förfrågningar om utlämnande av allmän handling avseende Skatteverket, Försäkringskassan och Pensionsmyndighetens handlingar.

2.5.1 Projekt att utöka servicen för Migrationsverket

Migrationsverket och Statens servicecenter bedriver tillsammans ett projekt för att utöka den verksamhet och service som tillhandahålls genom de statliga servicekontoren. För närvarande planeras för Migrationsverket möjligheten att använda servicekontoren för att uppta och hantera biometriska uppgifter för utfärdande av olika typer av handlingar som bevisar innehavarens rätt att vara i Sverige samt för främlingspass och resedokument. Därutöver väntas också servicekontoren kunna användas för ett flertal andra tjänster för Migrationsverkets räkning, allteftersom samverkan mellan myndigheterna utvecklas. För att åstadkomma så stor nytta som möjligt, både utifrån ett serviceperspektiv för den enskilde och statens intresse av att handläggningen av ärenden är snabb och rationell, kommer servicekontoren att vara en integrerad del av den handläggning som senare sker hos Migrationsverket. Avsikten är dock inte att Statens servicecenter ska genomföra utredningar som kräver fördjupad kompetens gällande Migrationsverkets verksamhet eller fatta beslut i annat än enklare fall.

2.6 Begreppet myndighetsutövning i servicelagens mening

Under senare år har innebörden av begreppet myndighetsutövning i servicelagens mening diskuterats. I Försäkringskassans hemställan om ändring i serviceförordningen från 2020 gjorde Försäkringskassan bedömningen att förvaltningsuppgiften att fastställa den enskildes identitet i enlighet med 5 b § folkbokföringsförordningen (1991:749)

---

²⁵ Statens servicecenter, Förbättrad kontroll av identiteter för folkbokföring och samordningsnummer, pressmeddelande den 3 juni 2024, <https://www.statenssc.se/om-statens-servicecenter/press/pressmeddelanden/nyhetsarkiv/2024-06-03-forbattrad-kontroll-av-identiteter-for-folkbokforing-och-samordningsnummer>.

som utfördes hos Statens servicecenter utgör myndighetsutövning. Försäkringskassan ansåg därför att det krävdes en förordningsändring för att den personliga inställelsen fortsatt skulle kunna ske på servicekontoren. Vid beredningen av hemställan fick övriga samverkansmyndigheter yttra sig över förslaget. Skatteverket gjorde då motsatt bedömning och uttalade att den förvaltningsuppgift som Statens servicecenter utför vid rekvisering av samordningsnummer inte kan anses utgöra myndighetsutövning.²⁶

Utredningen om folkbokföring och samordningsnummer kom till liknande slutsats som Försäkringskassan. Man uttalade att den identitetskontroll som sker vid servicekontoren utgör myndighetsutövning eftersom bedömningen blir styrande för Skatteverkets och Försäkringskassans bedömning av identitet, vilket i sin tur påverkar beviljandet av olika välfärdsförmåner. Man föreslog därför att det skulle införas en ny punkt i 3 § serviceförordningen med den generella innebörden att en arbets- eller uppdragstagare vid Statens servicecenter får – i den utsträckning det följer av ett serviceavtal – i en statlig myndighets namn utföra identitetskontroll.²⁷

Även Migrationsverket har utrett de rättsliga förutsättningarna för överlämnande av förvaltningsuppgifter innefattande myndighetsutövning till Statens servicecenter. Migrationsverket förordade därvid att vid gränsdragningen mellan myndighetsutövning och andra förvaltningsuppgifter följa det synsätt som JO gett uttryck för, dvs. att inkludera även andra åtgärder i samband med ett ärende än själva beslutsfattandet i vad som bedöms innefatta myndighetsutövning. Det innebär att åtgärder såsom identitetskontroll, neka utlämnande av uppehållstillståndskort, lämna ut ett främlingspass

---

²⁶ Försäkringskassan, Framställan om ändring i förordningen (2019:214) om viss gemensam offentlig service, dnr FK 2020/003478. Försäkringskassans förslag var avgränsat till att gälla för identitetskontroller vid rekvisering av samordningsnummer, då servicehandläggaren skulle få "bedöma om en persons identitet kan anses fastställd enligt 5 b § folkbokföringsförordningen." Denna paragraf har dock därefter upphört att gälla (SFS 2023:364), vilket innebär att Försäkringskassans förslag inte längre är aktuellt.

²⁷ SOU 2021:57, Om folkbokföring, samordningsnummer och identitetsnummer, s. 463 f.

eller resedokument, lämna ut allmänna handlingar, ta upp biometriska uppgifter eller hjälpa till vid provtagning inför en DNA-analys ska anses innefatta myndighetsutövning.

3 Överväganden och förslag

3.1 Förtydliga de rättsliga förutsättningarna för samverkan

Bedömning: De rättsliga förutsättningarna för samverkan behöver förtydligas i syfte att möjliggöra en ändamålsenlig utveckling av de statliga servicekontoren och deras tjänsteutbud.

3.1.1 Vad är problemet och vilken förändring eftersträvas?

Som framgår av föregående kapitel är möjligheten för en statlig myndighet att överlåta förvaltningsuppgifter till Statens servicecenter begränsade om dessa innefattar myndighetsutövning. Uppräkningen i 3 § serviceförordningen är uttömmande och ger enbart stöd för att servicehandläggare får utöva myndighet i form av att i enklare fall besluta i ärenden om utfärdande av identitetskort för folkbokförda i Sverige.

Samtidigt bör framhållas att begreppet myndighetsutövning ska tolkas restriktivt i servicelagens mening och att det av förarbetena framgår att förvaltningsuppgifter såsom att ta emot handlingar, säkerställa att en ansökan är komplett, registrera sjukdomsanmälan och utfärda olika typer av intyg och bevis kan utföras på servicekontoren utan hinder av 2 § serviceförordningen. Den verksamhet som i nuläget bedrivs på Statens servicecenters servicekontor är helt i linje med vad regeringen uttalat i förarbetena. Servicen är av både allmän och fördjupad karaktär och av samma typ som innan övertagandet av servicekontoren.²⁸

Det står dock klart att flera av de förvaltningsuppgifter som utförts på servicekontoren under lång tid och som exemplifieras i servicekontorsutredningen kan ses som led i myndighetsutövning

---

²⁸ Avsnitt 2.4.

utifrån det synsätt som JO gett uttryck för. Bland de exempel som särskilt bör framhållas är att ta emot och lämna ut handlingar, säkerställa att en ansökan är komplett och utfärda olika typer av intyg och bevis. Även identitetskontroller och vidimering av kopior har betydande inslag av myndighetsutövning utifrån JO:s synsätt.²⁹

Statens servicecenter strävar efter att i lämplig takt inkludera fler myndigheter i den lokala statliga serviceorganisationen i enlighet med regeringens ambition.³⁰ Samtidigt leder fler samverkansmyndigheter till att det inom ramen för den lokala statliga servicen finns flera olika uppfattningar om hur begreppet myndighetsutövning ska tolkas i servicelagens mening i relation till den lagstiftning som styr respektive samverkansmyndighets verksamhet. Det har skapat en otydlighet kring förutsättningarna för att överlämna förvaltningsuppgifter till Statens servicecenter som inte är tillfredsställande och leder till disparata synsätt mellan samverkansmyndigheterna.

Att förtydliga de rättsliga förutsättningarna för att enligt servicelagen överlämna förvaltningsuppgifter till Statens servicecenter har en avgörande betydelse för Statens servicecenters möjligheter att säkerställa tillgången till lokal statlig service i hela landet, med hög kvalitet på ett kostnadseffektivt och rättssäkert sätt tillsammans med befintliga och potentiella samverkansmyndigheter.

3.1.2 Vilka konsekvenser uppstår om ingen åtgärd vidtas?

I förarbetena till servicelagen framhålls att regleringen för servicekontoren bör kunna klara flera motstridiga behov. Den bör ge förutsättningar för flexibilitet och effektivitet. Samtidigt är det nödvändigt att det finns krav som säkerställer en rättssäker hantering,

---

²⁹ Avsnitt 2.3.

³⁰ Avsnitt 2.4. Jfr även Riksrevisionens rapport Skynda långsamt – de statliga servicekontoren i ny regi (RiR 2022:28) och prop. 2023/24:1, Budgetproposition 2024, Utgiftsområde 2 s. 48.

upprätthåller ett högt integritetsskydd, tydliggör berörda myndigheters ansvar och möjliggör ansvarsutkrävande.³¹

Om en reglering inte kommer till stånd kvarstår otydligheten när det gäller förutsättningarna för samverkansmyndigheter att överlämna förvaltningsuppgifter till Statens servicecenter. Otydligheten försvårar därmed en ändamålsenlig utveckling av servicekontorsverksamheten i enlighet med regeringens ambition.

Samverkansmyndigheterna gör idag olika bedömningar av de rättsliga förutsättningarna för att överlämna förvaltningsuppgifter till Statens servicecenter och risken är stor att fler samverkansmyndigheter kommer innebära ytterligare tolkningar. Redan idag bedömer vissa samverkansmyndigheter att osäkerheten kring det rättsliga stödet för att överlåta vissa förvaltningsuppgifter på Statens servicecenter är oacceptabelt hög. För att kunna utveckla samverkan mellan Migrationsverket och Statens servicecenter bedömer Migrationsverket exempelvis att det behövs ett tydligare stöd i serviceförordningen. En ändring i serviceförordningen är också nödvändig för att Statens servicecenter ska kunna utföra vissa andra uppgifter som idag åligger Migrationsverket att ensamt hantera.

---

³¹ Prop. 2018/19:47, Samlad struktur för tillhandahållande av lokal statlig service, s. 12.

3.2 Serviceavtalen får omfatta förvaltningsuppgifter av enklare slag som innefattar myndighetsutövning

Förslag: Det ska anges i serviceförordningen att om regeringen bestämt att en myndighet ska ingå serviceavtal med Statens servicecenter får serviceavtalet omfatta förvaltningsuppgifter av enklare slag som innefattar myndighetsutövning.

Det finns flera olika alternativ för att förtydliga förutsättningarna för samverkansmyndigheterna att överlämna förvaltningsuppgifter till Statens servicecenter. Statens servicecenter och Migrationsverket bedömer att den lämpligaste lösningen är att i serviceförordningen införa ett generellt mandat för samverkansmyndigheterna att lämna över enklare förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning till Statens servicecenter. En sådan reglering skulle i huvudsak kodifiera det som redan gäller för den befintliga lokala statliga servicen som Statens servicecenter ansvarar för, men den skulle också möjliggöra en ändamålsenlig utveckling av servicekontorsverksamheten inom givna ramar. Ett generellt mandat ger en mer flexibel lagstiftning som svarar väl mot de behov av förändringar av servicekontorsverksamheten som väntas ske kommande år. En sådan lagstiftning möjliggör en utveckling av formerna för hur servicekontoren används utan en omfattande författningsmassa att förvalta och ger rättsliga förutsättningar för att inkludera fler myndigheter i den lokala statliga serviceorganisationen.

3.2.1 Förvaltningsuppgifter av enklare slag som innefattar myndighetsutövning

Det bör i detta sammanhang framhållas att avsikten med en generell reglering inte är att servicehandläggare i högre grad än vad som gäller för verksamheten idag ska fatta kvalificerade beslut eller ansvara för hela handläggningen av förvaltningsärenden av mer komplicerad karaktär. Syftet med bestämmelsen är i stället att kodifiera det rättsliga stödet för att ge den typ av service som tillhandahålls vid de statliga servicekontoren idag, dvs. service av både allmän och fördjupad karaktär. Den allmänna, personorienterade servicen ska även i fortsättningen bestå huvudsakligen av olika former av upplysningar,

vägledning och råd. Avsikten är inte heller att karaktären på den fördjupade, ärendespecifika servicen ska förändras.

Ärendehantering vid servicekontoren ska även i fortsättningen vara begränsad till enklare förvaltningsuppgifter såsom att ta emot och lämna ut handlingar, utfärda olika typer av intyg och bevis, i enklare fall besluta i ärenden om utfärdande av identitetskort, granska och intyga att kopia överensstämmer med originalhandling samt uppta biometriska uppgifter och utföra identitetskontroller. Om besökaren har ett komplicerat ärende eller en fråga av svårare karaktär ska servicehandläggaren även i fortsättningen hänvisa besökaren till en specialist på berörd myndighet. Det bör framhållas att det för servicehandläggarna är tydligt vilka frågor de kan och får besvara respektive när de ska hänvisa besökaren vidare till en specialist på berörd myndighet.³² Utgångspunkten för den lokala statliga servicen ska alltså vara att den som har sin huvudsakliga anställning hos Statens servicecenter inte ska ges rätt att meddela beslut som kräver specialkunskaper och förvärvad erfarenhet på en samverkansmyndighets område.³³

Statens servicecenter och Migrationsverket bedömer att det inte är lämpligt att i förordningen begränsa det generella mandatet till vissa ärendetyper eller gentemot viss kärnverksamhet hos samverkansmyndigheterna.³⁴ Servicehandläggarna på de statliga servicekontoren tillhandahåller idag lokal statlig service i hela landet i merparten av samverkansmyndigheternas ärendetyper. I många fall kan ärendet fordra en komplicerad handläggning och mer kvalificerat beslutsfattande hos samverkansmyndigheten, men den förvaltningsuppgift som utförs på servicekontoret som ett led i

---

³² Jfr. SOU 2017:109 s. 54.

³³ Jfr. prop. 2018/19:47, Samlad struktur för tillhandahållande av lokal statlig service, s. 17 och där gjord hänvisning till prop. 2008/09:123 bilaga 5.

³⁴ Jfr utformningen av motsvarande bestämmelser i den ursprungliga samtjänstlagen före ändringar, se SFS 2004:543, där det generella mandatet avsåg handläggning av enklare förvaltningsärenden. Beslutanderätten reglerades särskilt och innebar att arbets- eller uppdragstagaren i enklare fall fick bevilja eller besluta om ändrad storlek av bostadstillägg, ändrad storlek av hustrutillägg, ändrad storlek av äldreomsorgsstöd samt bevilja flyttningsbidrag i form av bidrag till sökanderesor.

samverkansmyndighetens ärendehantering är okomplicerad. Exempelvis kan ett ärende om inkomsttaxering fordra komplicerade överväganden av Skatteverkets specialister och handläggare, men den förvaltningsuppgift som utförs på servicekontoret – att ta emot inkomstdeklarationen – är av enklare slag. På motsvarande sätt kan ett ärende om sjukersättning kräva specialistkompetens av Försäkringskassans handläggare, men de förvaltningsuppgifter som utförs på servicekontoret – att hjälpa till att fylla i ansökan och ta emot läkarintyg – kan vara av enklare slag. Avsikten med den föreslagna bestämmelsen är således att säkerställa det rättsliga stödet för sådan service som till sin karaktär bör tillhandahålls på servicekontoren.³⁵

Avslutningsvis bör också understrykas att den statliga samverkansmyndighet som enligt lag eller förordning är ansvarig för ett ärendeslag, i samförstånd med Statens servicecenter, före det att en förvaltningsuppgift överlämnas, noggrant har att bedöma lämpligheten av såväl antalet skilda förvaltningsuppgifter som kombinationen av dessa i förhållande till den personal som ska ansvara för utförandet av uppgifterna på Statens servicecenter.³⁶

3.2.2 Bestämmelsen ska enbart gälla för de myndigheter som regeringen har bestämt ska ingå serviceavtal med Statens servicecenter.

Det generella mandatet föreslås enbart gälla de myndigheter som regeringen har bestämt ska ingå serviceavtal med Statens servicecenter. Avgränsningen syftar till att säkerställa att det endast är när regeringen bestämt att en myndighet ska ingå serviceavtal med Statens servicecenter som serviceavtalet får omfatta

---

³⁵ Se prop. 2023/24:1, Budgetpropositionen för 2024, Utgiftsområde 2 s. 62 f. där regeringen uttalar att vägledande vid prövningen av vilka av myndigheternas tjänster och vilken service som servicekontoren ska tillhandahålla bör enligt regeringens mening vara att de: medför ett tydligt behov av fysisk tillgänglighet, innebär att enskilda och företag kan tillvarata sina rättigheter och fullgöra sina skyldigheter gentemot staten, möter varaktig och bred efterfrågan hos enskilda eller företag, passar in med det övriga serviceutbudet och bidrar till en enhetlig och ändamålsenlig sammansättning av servicetjänster vid servicekontoren samt möjliggör ett effektivt resursutnyttjande i staten.

³⁶ Jfr prop. 2008/09:123, Förenklad samverkan enligt samtjänstlagen, s. 21.

förvaltningsuppgifter av enklare slag som innefattar myndighetsutövning.

I 2 § andra stycket servicelagen anges att förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning ska redovisas särskilt i serviceavtalet. Det finns således goda förutsättningar för att över tid följa upp hur den lokala statliga service som Statens servicecenter ansvarar för utvecklas efter genomförande av förslagen i hemställan, se avsnitt 6. Genom att begränsa det generella mandatet till att enbart gälla de myndigheter som regeringen har bestämt ska ingå serviceavtal med Statens servicecenter ges regeringen en god kontroll över den fortsatta utvecklingen av servicekontorsverksamheten.

3.2.3 Alternativ lösning - begränsa rätten att fatta beslut ytterligare

I samband med ändringar i den tidigare gällande lagen (2004:543) om samtjänst vid medborgarkontor (samtjänstlagen) var Lagrådet kritiskt till att utvidga området för beslutsfattande i samtjänsten, genom att upphäva den reglering som begränsade beslutsbefogenheterna i samtjänsten. Enligt lagrådet avsåg dessa ”huvudsakligen för enskild viktiga och betungande beslut som kan drabba denne mycket hårt och som knappast kan inordnas i den servicefunktion som samtjänsten ska tillgodose.”³⁷ Inför den nu gällande lagen om viss gemensam offentlig service hänvisade regeringen till att Lagrådets tidigare varit kritiskt till att utvidga området för beslutsfattande i samtjänsten. Regeringen ansåg därmed att ärendehantering vid servicekontoren även i fortsättningen bör vara begränsad.³⁸

Detta talar för att beslutanderätten för Statens servicecenters servicehandläggare bör regleras särskilt i 3 § serviceförordningen. En sådan ordning skulle ge regeringen en mycket stor kontroll över utvecklingen av verksamheten samt skapa större tydlighet och

---

³⁷ Se bilaga 5 i prop. 2008/09:123, Förenklad samverkan enligt samtjänstlagen, s. 45. Regeringen valde dock att inte följa Lagrådets förslag. Avsikten var dock inte att tillåta komplicerade ärendeslag i samtjänst utan även i fortsättningen skulle det i princip endast ska vara tillåtet att avtala om serviceåtgärder och enklare ärendeslag, vilket skulle regleras i en ny förordning (a. prop. s. s. 8 och 19 ff.).

³⁸ Prop. 2018/19:47, Samlad struktur för tillhandahållande av lokal statlig service, s. 17.

förutsägbarhet när det gäller vilken beslutanderätt som lämnas över från samverkansmyndigheterna till Statens servicecenter.

En uppenbar nackdel med en sådan ordning är emellertid att en avgränsning gentemot allt beslutsfattande riskerar att på nytt åstadkomma omfattande gränsdragningsproblematik. I praxis har begreppet förvaltningsbeslut fått en vid innebörd. I rättsfallet RÅ 2004:8 uttalar Högsta förvaltningsdomstolen att det som kännetecknar ett förvaltningsbeslut är att det innefattar ett uttalande varigenom en myndighet vill påverka andra förvaltningsorgans eller enskildas handlande. Vidare konstateras i rättsfallet att det inte finns några krav på uttalandets form, men att överklagbarhet förutsätter att beslutet dokumenteras och har en påvisbar effekt.³⁹ Av förarbetena till den äldre förvaltningslagen framgår vidare att begreppet myndighetsutövning är nära sammankopplat med begreppet beslutsfattande; det är endast ärenden som mynnar ut i bindande beslut som omfattas av begreppet myndighetsutövning.⁴⁰

Flera av de förvaltningsuppgifter som utförts på servicekontoren under lång tid och som exemplifieras i servicekontorsutredningen innefattar således beslutsfattande utifrån den innebörd som begreppet fått i rättspraxis. Bland de exempel som särskilt bör framhållas är att säkerställa att en ansökan är komplett och utfärda olika typer av intyg. Även identitetskontroller, äkthetskontroller och vidimering av kopior som senare läggs till grund för samverkansmyndighetens beslut utgör beslutsfattande enligt Högsta förvaltningsdomstolens synsätt.

---

³⁹ I RÅ 2004:8 utvecklar domstolen vad som avses med att ett beslut har en påvisbar effekt enligt följande. Anvisar rättsordningen särskilda medel, som garanterar att den avsedda effekten uppnås - är beslutet sålunda exigibelt - är saken helt klar. Detsamma gäller om beslutet medför positiv rättskraft och alltså utan att omprövas läggs till grund för senare beslut, som direkt kan genomdrivas mot adressaten. Åtskilliga beslut är emellertid, trots avsaknad av dylika s.k. rättsverkningar, överklagbara av den anledningen att de ändå är ägnade att faktiskt negativt påverka någons personliga eller ekonomiska situation.

⁴⁰ Prop. 1971:30, Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om allmänna förvaltningsdomstolar, m. m.; given Stockholms slott den 12 mars 1971, s. 332.

Om det generella mandatet inte omfattar sådant enklare beslutsfattande finns således en uppenbar risk att samverkansmyndigheterna alltför kommer göra olika bedömningar av de rättsliga förutsättningarna för att överlämna förvaltningsuppgifter till Statens servicecenter. Det har i sin tur en avgörande betydelse för Statens servicecenters möjligheter att på ett ändamålsenligt sätt utveckla verksamheten på servicekontoren tillsammans med samverkansmyndigheterna.

I syfte att kodifiera det rättsliga stödet för den befintliga verksamheten på servicekontoren och säkerställa en fortsatt utveckling med nya samverkansmyndigheter bör därför det generella mandatet för samverkansmyndigheterna att lämna över förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning till Statens servicecenter även omfatta beslutsfattande i enklare fall. Om det skulle uppstå behov av att lämna över ytterligare beslutanderätt till Statens servicecenters servicehandläggare bör det istället regleras särskilt i 3 § serviceförordningen.

Om regeringen bedömer att den föreslagna bestämmelsen innebär ett alltför långtgående mandat finns möjlighet att ytterligare begränsa den beslutanderätt som lämnas över, exempelvis genom att undanta myndighetens slutliga beslut från det generella mandatet.

Även med denna lösning kommer dock en avgränsningsproblematik att kvarstå, gällande vad som är att anse som ett slutligt beslut. Lösningen kan också bidra till inlåsnings effekter. Vidare bör framhållas att det med stöd av såväl den äldre samtjänstlagen som den nuvarande servicelagen under lång tid har fattats slutliga beslut på servicekontoren i form av bl.a. utfärdande av olika typer av intyg och bevis.⁴¹ Dessutom kan ett generellt beslutsmandat i enklare fall ses

---

⁴¹ Jfr. även vad som framförs under 3.2.1 om att utformningen av motsvarande bestämmelser i den ursprungliga samtjänstlagen innebar att arbets- eller uppdragstagaren i enklare fall fick bevilja eller besluta om ändrad storlek av bostadstillägg, ändrad storlek av hustrutillägg, ändrad storlek av äldreomsorgsstöd samt bevilja flyttningsbidrag i form av bidrag till sökanderesor.

som en del av en förmågehöjning inför både fredstida kriser och höjd beredskap. Allt detta talar för ett mer flexibelt mandat, innebärande att servicehandläggare kan fatta beslut i enklare fall.

3.2.4 Alternativ lösning – för in ytterligare ärendeslag i punktlistan

Ett annat alternativ som ligger nära tillhands för att förtydliga de rättsliga förutsättningarna för att lämna över förvaltningsuppgifter till Statens servicecenter är att 3 § serviceförordningen kompletteras med ett antal förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning. En sådan lösning skulle följa lagens systematik och skapa ett tydligt och förutsebart regelverk där bestämmelserna i detalj anger förutsättningarna för att lämna över beslutsfattande och annan myndighetsutövning mellan myndigheter. Å andra sidan är risken överhängande att denna uppräkningslista kommer att bli omfattande. För att kodifiera det som redan gäller på servicekontoren bör de förvaltningsuppgifter som utförs på servicekontoren och som vid Statens servicecenters övertagande av servicekontorsverksamheten inte sågs som myndighetsutövning, men som kan ses som led i myndighetsutövning enligt JO:s beslut, föras in på listan. Vidare pågår införandet av nya tjänster för Migrationsverket på servicekontoren. Därutöver tillkommer andra samverkansmyndigheter som på olika sätt vill utveckla formerna för hur de använder servicekontoren, vilket i regel sker genom avgränsade s.k. pilotprojekt. En detaljerad reglering innebär risk för en onödigt omfattande författningsmassa att förvalta, liksom att olika typer av utvecklingsinitiativ försenas eller inte kan genomföras. Bara inom ramen för samverkan med Migrationsverket skulle 3 § serviceförordningen i ett första skede komma att kompletteras med ett flertal punkter, givet det synsätt som redovisats ovan:

1. utföra identitetskontroller,
2. initiera eller registrera ett ärende genom att utföra inledande handläggningsåtgärder,
3. lämna och tillföra information i pågående eller avslutade ärenden,
4. genomföra en provtagning för DNA-analys enligt 13 kap. 15 § utlänningslagen (2005:716),

5. fotografera en utlänning och ta hans eller hennes fingeravtryck
  - a) enligt 9 kap. 8 a § utlänningslagen (2005:716) om en utlänning ansöker om uppehållstillstånd eller om bevis om uppehållstillstånd (uppehållstillståndskort) ska utfärdas enligt rådets förordning (EG) nr 1030/2002 av den 13 juni 2002 om en enhetlig utformning av uppehållstillstånd för medborgare i tredje land av annan anledning än att en utlänning ansöker om uppehållstillstånd,
  - b) när utlänningen ansöker om uppehållsstatus, bevis om uppehållsstatus, eller bevis för gränsarbetare enligt 9 kap. 8 e § utlänningslagen,
  - c) i ett ärende om utfärdande av uppehållskort eller permanent uppehållskort enligt 9 kap. 8 g § utlänningslagen
  - d) med stöd av Migrationsverkets föreskrifter om pass och resedokument meddelade enligt 8 kap. 13 § 1 utlänningsförordningen (2006:97), eller
  - e) med stöd av Migrationsverkets föreskrifter om dokument som intygar att innehavaren är asylsökande meddelade enligt 12 § förordningen om mottagande av asylsökande m.fl.
6. lämna ut eller neka att lämna ut en sådan handling som avses i punkt 5.

Denna lista kan därefter behöva revideras beroende på vad Migrationsverket och Statens servicecenter kommer fram till i myndigheternas gemensamma arbete med att utforma samverkansrelationen, vilket bedrivs i projektform.

Det bör framhållas att om motsvarande lista tas fram för övriga samverkansmyndigheter kommer den uppgå till ett mycket stort antal punkter. Även om man formellt sett kan argumentera för en snävare syn på begreppet myndighetsutövning än vad som gjorts ovan, och därmed ett minskat behov av reglering, vore en sådan avgränsning olycklig eftersom osäkerheten kring rättsläget i sådana fall skulle kvarstå.

3.3 Bestämmelsen om att uppdragstagare får utfärda vaccinationsbevis ska upphävas

Förslag: Bestämmelsen i 3 § 4 om att arbets- eller uppdragstagare får utfärda vaccinationsbevis ska upphävas.

Förordningen om digitala covidbevis upphörde att gälla den 1 juli 2023. Bestämmelsen i 3 § 4 om att en arbets- eller uppdragstagare som omfattas av ett särskilt avtal enligt 5 § serviceservicelagen får, i den utsträckning som det följer av ett serviceavtal, i en statlig myndighets namn genomföra de åtgärder som krävs i fråga om underlag för utfärdande av ett sådant vaccinationsbevis som avses i 8 a § förordningen om digitala covidbevis ska därför upphävas.

3.4 Det ska anges i Migrationsverkets instruktion att myndigheten ska ingå serviceavtal

Förslag: Det ska anges i Migrationsverkets instruktion att myndigheten ska ingå serviceavtal med Statens servicecenter om att Statens servicecenter ska utföra uppgifter enligt servicelagen för myndighetens räkning.

Den generella regleringen som föreslås i serviceförordningen avser endast de myndigheter som regeringen har bestämt ska ingå serviceavtal med Statens servicecenter om att utföra förvaltningsuppgifter enligt servicelagen. En följdändring i Migrationsverkets instruktion med innebörden att Migrationsverket ska ingå serviceavtal med Statens servicecenter är därmed nödvändig för att Statens servicecenter ska kunna utföra sådana uppgifter innefattande myndighetsutövning för Migrationsverkets räkning. Att ge Statens servicecenter möjligheten att utföra dessa uppgifter skulle innebära att servicen mot den enskilde blir bättre och genomförs med högre kvalitet. Processen skulle också effektiviseras genom kortare ledtider och Migrationsverkets kapacitet inom krisberedskap skulle öka.

Under förutsättning att regeringen bedömer det önskvärt att Statens servicecenter på en permanent basis utför verksamhet åt

Migrationsverket, bör relationen regleras i Migrationsverkets instruktion. Generellt framstår en servicesamverkan där Statens servicecenter utför service för en samverkansmyndighets räkning som naturlig att reglera i samverkansmyndighetens instruktion. I synnerhet som relationen är tänkt att vara långsiktig och samverkan kan medföra en förändring av statsförvaltningens organisering och kostnadsfördelning.⁴² Ytterligare ett argument för att ålägga Statens servicecenter och Migrationsverket att samverka är därmed förutsägbarhet och säkerhet. När mycket investeras i en samverkan förankrar förordningsregleringen båda parter åtagande även vid ändrade förhållanden.

Servicekontorsutredningen ansåg visserligen i sitt slutbetänkande år 2018 att det inte var aktuellt att servicekontoren skulle ge service avseende Migrationsverkets verksamhet, en uppfattning som Migrationsverket då delade. Migrationsverket konstaterade ”att utredningens förslag ligger i linje med vad myndigheten bedömer vara mest effektivt för myndighetens verksamhet, samt för deras sökandes behov av stöd och vägledning”.⁴³ Migrationsverket har därefter gjort en annan bedömning och ett gemensamt arbete med att utforma samverkansrelationen har bedrivits i projektform av Migrationsverket och Statens servicecenter.⁴⁴ Numera är Migrationsverket en av samverkansmyndigheterna tillsammans med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Skatteverket.⁴⁵ Denna

---

⁴² Jfr ds 2020:29, En utvecklad organisation för lokal statlig service – slutredovisning, s. 176 ff.

⁴³ Se SOU 2018:43, Statliga servicekontor – mer service på fler platser, s. 158–161 och Migrationsverkets yttrande de 27 augusti 2018, Statliga servicekontor – mer service på fler platser (SOU 2018:43), dnr 1.4.1 - 2018 – 25282.

⁴⁴ Se rapporten Analys av en långsiktig servicesamverkan mellan Migrationsverket och Statens servicecenter, Slutredovisning av myndighetsgemensam förstudie, Statens servicecenters dnr 2021-00448-4.1.1, Migrationsverkets dnr 1.3.3-2020-11455. Enligt ds 2020:29 torde det vara mera ändamålsenligt om regeringens eventuella styrning sker genom ett uppdrag till myndigheterna, medan parterna utformar samverkansrelationen (ds 2020:29, En utvecklad organisation för lokal statlig service – slutredovisning, s. 176 ff).

⁴⁵ Statens servicecenters dnr 2021-01443-4.1.2, Migrationsverkets dnr 3.2.6-2023-5933.

permanenta samverkan bör därmed regleras i Migrationsverkets instruktion.

Genom den föreslagna regleringen kan nya och fördjupade tjänster utföras vid servicekontoren för Migrationsverkets räkning. Samtidigt som den offentliga förvaltningen i första hand ska välja digitala lösningar vid utformningen av sin verksamhet finns det många som inte kan ta del av den service som erbjuds via internet eller andra servicekanaler, utan behöver hjälp och stöd vid ett personligt möte. Enligt regeringen är lokal statlig service särskilt viktigt för de som har svårigheter med det svenska språket, de med vissa typer av funktionsnedsättningar och de som är ekonomiskt utsatta.⁴⁶ Migrationsverket har besökare som saknar tillräckliga språkkunskaper för att hantera sitt ärende digitalt, men det kan även handla om en bristande digital kompetens. Myndigheten har även i vissa krav på personlig inställelse, t.ex. när en person ska lämna biometri till en handling som myndigheten ska utfärda. Förslagen kommer därmed att underlätta för dessa grupper att lokalt få stöd genom ett personligt möte även när fråga är om moment som ingår i Migrationsverkets ärendehantering.

Migrationsverket bedriver en verksamhet i förändring, som påverkas inte bara av regeländringar och andra ändringar inom EU och nationellt, utan även av andra förändringar i omvärlden. Ett utökat samarbete med Statens servicecenter ger Migrationsverket en möjlighet att säkerställa en effektiv organisation och samtidigt tillhandahålla en lokal närvaro, inte minst om myndighetens verksamhet skulle minska i omfång, geografiskt koncentreras till färre orter eller förändras på annat sätt.

Det kan också konstateras att både Migrationsverket och Statens servicecenter är beredskapsmyndigheter.⁴⁷ Sådana myndigheter är särskilt utpekade att samverka med varandra. Som

---

⁴⁶ Prop. 2018/19:47, Samlad struktur för tillhandahållande av lokal statlig service, s. 11.

⁴⁷ Förordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap, bilaga 1.

beredskapsmyndighet har Migrationsverket också ett särskilt ansvar att motstå hot och risker, förebygga sårbarheter, hantera fredstida krissituationer och genomföra sina uppgifter vid höjd beredskap.⁴⁸ För att säkerställa förmågan att effektivt kunna hantera störningar och påfrestningar samt minimera skadeverkningar i syfte att kunna fortsätta bedriva myndighetens arbete krävs en ändamålsenlig organisation och krisberedskap. De föreslagna förändringarna i serviceförordningen och i Migrationsverkets instruktion ger förutsättningar för förmågehöjande åtgärder såväl inför fredstida kriser som inför höjd beredskap.

De här föreslagna regeländringarna innebär att de tjänster som Statens servicecenter utför åt Migrationsverket kan vidareutvecklas och fördjupas. Ändringarna faciliterar tillgången till lokal service för Migrationsverkets besökare. En reglering innebärande att Migrationsverket ska ingå avtal med Statens servicecenter, vilken permanentar myndigheternas samverkan, ska därmed införas i förordningen med instruktion för Migrationsverket.

4 Kostnadsmässiga och andra konsekvenser

4.1 Förslaget om att serviceavtalen får omfatta även andra förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning

4.1.1 Kostnadsmässiga konsekvenser

Författningsförslaget tydliggör det rättsliga stödet för Statens servicecenter att utföra vissa förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning i samverkansmyndigheternas namn. Förslaget i sig medför inga kostnader om det genomförs. Det bör dock framhållas att en grundläggande tanke med att samla vissa statliga myndigheters lokala besöks- och serviceverksamheter i en sammanhållen organisation som Statens servicecenter ansvarar för är att öka möjligheterna att erbjuda lokal statlig service av hög kvalitet på ett kostnadseffektivt sätt. Den föreslagna regleringen skapar rättsliga förutsättningar för att fortsätta utveckla den lokala statliga servicen på

---

⁴⁸ 20 § förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap.

ett ändamålsenligt sätt och att fler myndigheter kan inkluderas i den lokala statliga serviceorganisationen. I förlängningen torde det innebära en besparing för statsförvaltningen som helhet.

4.1.2 Andra konsekvenser

Förslagen i denna promemoria säkerställer en ändamålsenlig lokal statlig service i framtiden. I tidigare förarbeten har det redogjorts för de många positiva konsekvenser som en sådan lokal statlig service medför. Vad som särskilt bör lyftas fram från tidigare förarbeten är att en sammanhållen organisation för lokal statlig service bedöms underlätta tillgängligheten till offentlig service i hela landet för privatpersoner, företagare och bolag.⁴⁹ Ett mer effektivt utformat och utbyggt system med lokala servicekontor bedöms också kunna underlätta integrationen av nyanlända. För de nyanlända som ännu inte behärskar det svenska språket och har svårigheter med att använda digitala tjänster och göra sig förstådda per telefon underlättar det många gånger med ett fysiskt möte på en myndighets lokala kontor.⁵⁰

Det bör också framhållas att servicekontorsverksamheten har förändrats och fortsätter att förändras. En av de främsta faktorerna som påverkar utvecklingen av den lokala statliga servicen är ökat fokus på att minska välfärdsbrottslighet samt identitetskontroller genom upptagning av biometriska uppgifter och kontroll av handlingars äkthet. Statens servicecenter har rätt kompetens och utrustning för att utföra dessa uppgifter. Förslaget i hemställen tydliggör det rättsliga stödet för Statens servicecenter att utföra identitets- och äkthetskontroller i samverkansmyndigheternas namn och medför därmed bättre förutsättningar för korrekta bedömningar vad gäller personers identitet och äktheten av olika handlingar. Detta minskar i sin tur risken för att utbetalningar görs på felaktiga grunder.

---

⁴⁹ Prop. 2018/19:47, Samlad struktur för tillhandahållande av lokal statlig service, s. 38.

⁵⁰ Prop. 2018/19:47, Samlad struktur för tillhandahållande av lokal statlig service, s. 41.

4.1.3 Åtgärder för att minska kostnader och negativa konsekvenser

Det finns en risk att den föreslagna bestämmelsen får en alltför vid tillämpning som möjliggör en alltför omfattande ärendehantering och myndighetsutövning vid servicekontoren.⁵¹ Avsikten med bestämmelsen är dock inte att förändra karaktären av den service som tillhandahålls på servicekontoren. I syfte att minska sådana negativa konsekvenser föreslås därför att det generella mandatet enbart ska omfatta *enklare förvaltningsuppgifter* som innefattar myndighetsutövning. Om det skulle uppstå behov av att lämna över ytterligare beslutanderätt till Statens servicecenters servicehandläggare eller låta handläggarna ansvara för hela handläggningen av förvaltningsärenden av mer komplicerad karaktär ska det istället regleras särskilt i 3 § serviceförordningen.

Vidare föreslås att bestämmelsen enbart ska gälla de myndigheter som regeringen har bestämt ska ingå serviceavtal med Statens servicecenter. I avsnitt 3.2.2 redogörs för att det i 2 § andra stycket servicelagen anges att förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning ska redovisas särskilt i serviceavtalet. Där konstateras att det således finns goda förutsättningar för att över tid följa upp hur den lokala statliga service som Statens servicecenter ansvarar för utvecklas efter genomförande av förslagen i hemställan, se avsnitt 6. Genom att begränsa det generella mandatet till att enbart gälla de myndigheter som regeringen har bestämt ska ingå serviceavtal med Statens servicecenter ges regeringen en god kontroll över den fortsatta utvecklingen av servicekontorsverksamheten.

4.1.4 Andra som berörs av förslaget

Statens servicecenter är den myndighet som i praktiken utför de aktuella förvaltningsuppgifterna för andra statliga myndigheters räkning. Vidare berörs de myndigheter som i enlighet med sin instruktion ska ingå serviceavtal med Statens servicecenter om att Statens servicecenter ska utföra vissa förvaltningsuppgifter för

---

⁵¹ Jfr prop. 2018/19:47, Samlad struktur för tillhandahållande av lokal statlig service, s. 17 och Försäkringskassan, Framställan om ändring i förordningen (2019:214) om viss gemensam offentlig service, dnr FK 2020/003478.

myndighetens räkning. Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Skatteverket har inför det att hemställa gavs in beretts tillfälle att inkomma med synpunkter under hand. Vidare bör framhållas att den föreslagna författningsändringen i huvudsak är ett tydliggörande av det som redan gäller för verksamheten vid servicekontoren och att förslaget inte innebär någon skyldighet, utan enbart en möjlighet, för samverkansmyndigheterna att lämna över vissa förvaltningsuppgifter till Statens servicecenter. Vilka förvaltningsuppgifter som omfattas av den gemensamma offentliga servicen i det enskilda fallet kommer alltjämt regleras genom serviceavtal mellan Statens servicecenter och respektive samverkansmyndighet.

En annan konsekvens av att det införs en möjlighet för myndigheter som regeringen har bestämt ska ingå serviceavtal med Statens servicecenter att låta serviceavtalet omfatta enklare förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning är att betydelsen av 3 § 1 serviceförordningen minskar. I bestämmelsen anges att en arbets- eller uppdragstagare som omfattas av ett särskilt avtal enligt 5 § lagen (2019:212) om viss gemensam offentlig service får, i den utsträckning som det följer av ett serviceavtal, i en statlig myndighets namn i enklare fall besluta i ärenden om utfärdande av identitetskort enligt lagen (2015:899) om identitetskort för folkbokförda i Sverige. Även om bestämmelsen i nuläget enbart används till stöd för att utföra uppgiften vid de statliga servicekontoren kan Skatteverket med stöd av bestämmelsen lämna över motsvarande förvaltningsuppgift till andra arbets- eller uppdragstagare. Något förslag gällande regleringen i 3 § 1 serviceförordningen lämnas därmed inte.

Indirekt kommer förslaget också att påverka de statliga myndigheter, regioner och kommuner som slutit serviceavtal utan att regeringen bestämt det. Den föreslagna bestämmelsen tydliggör vad som gäller för viss verksamhet vid Statens servicecenters servicekontor, medan begränsningen gällande vilka förvaltningsuppgifter som kan lämnas över i annan verksamhet som bedrivs med stöd av servicelagen kvarstår. Det bör dock framhållas att lagstiftaren redan i samband med

att den nya servicelagen trädde i kraft 2019 uppmärksammades på att det funnits samtjänstavtal mellan polismyndigheten och kommuner avseende förvaltningsuppgifter som vid en närmare analys bedömdes innefatta myndighetsutövning, men inte omfattades av regleringen i samtjänstförordningen.⁵² Bestämmelser om att uppdragstagare får lämna ut pass, ta emot anmälningar om hittegods och ta hand om hittegods infördes därför i 3 § serviceförordningen. Bedömningen är därmed att författningsförslagen inte borde påverka innehållet i samverkan mellan Polismyndigheten och kommuner i någon större utsträckning.

Förslaget berör inte frågor som regleras i EU-rätten.

4.2 Förslaget om att det ska anges i Migrationsverkets instruktion att myndigheten ska ingå serviceavtal

4.2.1 Kostnadsmässiga konsekvenser

Förslaget öppnar upp för en utökad samverkan mellan Migrationsverkets och Statens servicecenter vilket ger Migrationsverket en möjlighet att effektivisera sin verksamhet. Den föreslagna regleringen ger Migrationsverkets besökare tillgång till lokal service. När nytillkomna tjänster utförs vid servicekontoren torde mängden av besök, spontana eller inbokade, vid Migrationsverkets egna kontor kunna minska. Denna utökade samverkan torde inte innebära några ökade kostnader för Migrationsverket. I vilken omfattning det istället kan innebära en besparing och storleken på denna är dock ännu för tidigt att avgöra.

Servicekontorsverksamheten finansieras i huvudsak med anslag. Regeringen har också uttalat att serviceorganisationen vid Statens servicecenter ska vara anslagsfinansierad.⁵³ Samarbetet med Migrationsverket har dock hittills finansierats genom att

---

⁵² Prop. 2018/19:47, Samlad struktur för tillhandahållande av lokal statlig service, s. 14 och 17.

⁵³ Prop. 2018/19:47, Samlad struktur för tillhandahållande av lokal statlig service, s. 39.

Migrationsverket istället ersätter Statens servicecenter för de tillkommande kostnader som uppstår. En avgiftsfinansiering bör dock främst vara aktuell övergångsvis i ett introduktionsskede, medan parterna kommer överens om hur samverkansrelationen bör utformas.⁵⁴ De här föreslagna regeländringarna innebär att de tjänster som Statens servicecenter utför åt Migrationsverket kan vidareutvecklas och fördjupas. På vilket sätt en sådan vidareutveckling bör ske avgörs lämpligen inom ramen för myndigheternas gemensamma utvecklingsprojekt. Beroende på omfattningen av den verksamhet som Statens servicecenter kommer att utföra för Migrationsverkets räkning kan dock finnas skäl att överväga om det i förlängningen bör ske en anslagsöverföring myndigheterna emellan. Migrationsverket kommer då inte längre att ersätta Statens servicecenter för de kostnader som uppstår. Finansieringen torde dock inte ha någon avgörande betydelse för myndigheternas kostnader i denna del.⁵⁵

Förslaget säkerställer också att Migrationsverket genom servicekontoren, avseende sådana tjänster som är lämpade för servicekontorens verksamhet, kan upprätthålla en lokal service. Denna tillgänglighet förenklar för myndighetens besökare och kan även innebära en viss kostnadsmässig besparing för den enskilde.

4.2.2 Andra konsekvenser

När servicesamverkan mellan Migrationsverket och Statens servicecenter är reglerad i Migrationsverkets instruktion ger det en ökad säkerhet för båda parter även vid ändrade förhållanden. En sådan reglering är extra viktig eftersom relationen mellan Statens servicecenter och Migrationsverket är tänkt att vara långsiktig och

---

⁵⁴ Jfr ds 2020:29, En utvecklad organisation för lokal statlig service – slutredovisning, s. 176 ff.

⁵⁵ Jfr rapporten Analys av en långsiktig servicesamverkan mellan Migrationsverket och Statens servicecenter: slutredovisning av myndighetsgemensam förstudie, Statens servicecenters dnr 2021-00448-4.1.1, Migrationsverkets dnr 1.3.3-2020-11455.

samverkan kan påverka statsförvaltningens organisering och kostnadsfördelning.⁵⁶

Förslaget innebär att Migrationsverket ökar sin förmåga att optimera verksamheten samtidigt som den ger myndigheten ökade möjligheter att upprätthålla en lokal service. Som framgått ger också de föreslagna regeländringarna Migrationsverket förutsättningar för förmågehöjande åtgärder såväl inför fredstida kriser som inför höjd beredskap.

4.2.3 Åtgärder för att minska kostnader och negativa konsekvenser

Förslaget innebär att Migrationsverket och Statens servicecenter åläggs att samverka genom en ändring i Migrationsverkets instruktion. De faktiska tjänster som Statens servicecenter utför för Migrationsverkets räkning regleras dock i det serviceavtal som de båda myndigheterna har ingått. Ett serviceavtal kan vid behov revideras, på initiativ av en av parterna. Det innebär att förändringar av myndigheternas serviceavtal kontinuerligt kan göras för att säkerställa en optimal avvägning gällande vilka tjänster som de båda myndigheterna bedömer det lämpligt för Statens servicecenter att utföra. Den flexibla konstruktionen gör att inlåsnings effekter undviks och säkerställer myndigheternas möjligheter att optimera samarbetet över tid.

4.2.4 Andra som berörs av förslaget

Som berörs i det föregående innebär möjligheten till ett utökat samarbete mellan Migrationsverket och Statens servicecenter en ökad tillgänglighet för den enskilde. En möjlig lokal service torde även på andra plan än det rent kostnadsmässiga vara till fördel för den enskilde och underlätta i hans eller hennes kontakter med Migrationsverket. Det gäller både när personen spontant uppsöker myndigheten och i de fall han eller hon måste inställa sig personligen, t.ex. för att lämna biometri till en handling som utfärdas av Migrationsverket.

---

⁵⁶ Ds 2020:29, En utvecklad organisation för lokal statlig service – slutredovisning, s. 176 ff.

Varken Migrationsverkets servicesamverkan med Statens servicecenter eller förslaget att det ska anges i Migrationsverkets instruktion att myndigheten ska ingå serviceavtal med Statens Servicecenter berör frågor som regleras i EU-rätten.

5 Ikraftträdande

De förändringar som författningsförslagen syftar till att åstadkomma är angelägna och lagstiftningen bör träda i kraft så snart som möjligt. Förslagen bedöms inte kräva några speciella informationsinsatser eller någon särskild övergångsperiod utöver den tid som normalt behövs vid genomförande av förordningsändringar. De författningsförslag vi lämnar föreslås därför träda i kraft den 1 april 2025.

6 Utvärdering

Det bör utvärderas hur den lokala statliga service som Statens servicecenter ansvarar för utvecklas efter genomförandet av förslagen i hemställen. Utvärderingen bör främst följa upp *om* och i förekommande fall *hur* karaktären på de statliga förvaltningsuppgifter som omfattas av serviceavtalen förändrats över tid.

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med avancerade elektroniska underskrifter:

NAMN:	Åsa Lindh	
TITEL, ORGANISATION:	GD, Statens servicecenter	
TID:	2024-10-14 11:01:46 +02:00	
IDENTIFIKATIONSTYP:	Statens servicecenter	

NAMN:	Maria Barbro Mindhammar	
TITEL, ORGANISATION:	GD, Migrationsverket	
TID:	2024-10-15 13:40:27 +02:00	
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation	